-प्रस्तावना-

जिल्हा ग्रामीण विकास यंत्रणा परभणी या स्वायत्त संस्थेची नोंदणी दिनांक २ फेब्रुवारी १९८२ रोजी झाली आहे जिल्हा ग्रामीण विकास यंत्रणा परभणी अंतर्गत पंचायत समिती स्तरावर विविध केंद्र व राज्य पुरस्कृत आवास योजनेची अंमलबजावणी करण्यात येत आहे.

जिल्ह्यातील दारिद्र रेषेखालील असणारे कुटुंबाकरिता मूलभूत सुविधा पुरविण्याचे कार्य व बेघरांना घर या कार्यालयामार्फत देण्यात येते.

दरिद रेषेखालील असणाऱ्या कुटुंबाचे जीवनमान उंचावण्या करिता त्यांना पक्के घर निवारा आर्थिक आणि व्यवसायिक योजना राबवणी व त्याच्या कृती संगम करून विकास करण्यासाठी जिल्हा ग्रामीण विकास यंत्रणा परभणी हे कटीबद्ध आहे

विभागांची महत्त्वाची कार्य

१. केंद्र व राज्य पुरस्कृत आवास योजनेची अंमलबजावणी करणे.
२. दारिद्र रेषेखाली कुटुंबांना वैयक्तिक व सामूहिक योजनांमध्ये लाभ देणे.
३. दारिद्र रेषेखाली खालील कुटुंबाची शिरोजगारासाठी कर्ज प्रकरणे हाताळने.
४. लाभार्थ्यांना आपले उत्पन्न वाढवता यावे यासाठी गुंतवणूक किंवा उत्पादक उद्योगधंदे वाढण्याचे दृष्टीने विविध योजना राबविणे.

राबविण्यात येणाऱ्या योजना

१. केंद्र व राज्य पुरस्कृत घरकुल आवास योजना.
२. महाराष्ट्र राज्य ग्रामीण जीवनोन्नती अभियान.

केंद्र व राज्य पुरस्कृत आवास योजनेमधील मागील आर्थिक वर्षाचाप्रगती अहवाल.

- **प्रधानमंत्री आवास योजना ग्रामीण**.

प्रधानमंत्री आवास योजना ग्रामीण २०१६-१७ ते २०२१-२२ (टप्पा एक) मध्ये एकूण १८५५९ घरकुले मंजूर होती व त्यातील १६६३३ घरी हे पूर्ण झाली आहेत व पूर्णत्वाचे प्रमाण ९०.००% टक्केआहे.

- **रमाई आवास योजना**.

रमाई आवास योजना सन २०१६-१७ ते २०२३-२४ या वर्षाकरिता एकूण २४४२३ उद्दिष्टे प्राप्त होते व त्यातील १५५२२ गुरुकुले पूर्ण झाली असून पूर्णत्वाचे प्रमाण ६६% आहे प्रगतीपथावर आहेत
रमाई आवास योजना सन २०२४-२५ या चालू वर्षामध्ये ३९०८ उद्दिष्ट प्राप्त झाले असून मंजुरी प्रक्रिया सुरू आहे.

- **शबरी आवास योजना**

शबरी आवास योजना सन २०१६-१७ ते २०२३-२४ या वर्षामध्ये एकूण ३८८७ घरकुले उद्दिष्ट प्राप्त असून १३५६ घरकुले पूर्ण झाले आहेत पूर्णत्वाचे प्रमाण ४२ टक्के आहे.

- **मोदी आवास योजना**.

मोदी आवास योजना सन २०२३-२४ या वर्षांमध्ये जिल्ह्यास १३५९६ उद्दिष्ट प्राप्त असून ३६३९ घरे पूर्ण झाली आहेत घरकुल पूर्णत्वाचे प्रमाण २७% आहे.

- **पुण्यश्लोक अहिल्यादेवी होळकर घरकुल योजना**.

पुण्यश्लोक अहिल्यादेवी होळकर घरकुल योजना सन २०२३-२४ मध्ये ४४०३एवढे उद्दिष्ट प्राप्त असूनघरे २६२ पूर्ण झाली आहेतउर्वरित घरकुल पूर्ण करण्याचे कामकाज प्रगतीपथावर आहे.

- **यशवंतराव चव्हाण मुक्त वसाहत आवास योजना.**

सन २०२३-२४ मध्ये ४४४ घरकुलांना मंजुरी देण्यात आली असून 202 घरी पूर्ण झाले व पूर्णत्वाचे प्रमाण ४६ टक्के आहे.

यशवंतराव चव्हाण मुक्त वसाहत घरकुल योजना सन २४ २५ वर्षांमध्ये एकूण ४९७१ गुरुकुलांना प्रशासकीय मान्यता मिळाली असून त्यापैकी २०८ घरकुलांना निधी मिळाला असून मंजुरी प्रक्रिया सुरू आहे.

- **अटल बांधकाम कामगार आवास योजना**.

योजनेअंतर्गत जिल्ह्यास एकूण १९२१ उद्दिष्ट प्राप्त आहे त्यापैकी १२७ लाभार्थ्यांना प्रशासकीय मान्यता मिळाली असून ६९ घरे पूर्ण झाले आहेत व पूर्णत्वाचे प्रमाण ५४% आहे.

माहिती अधिकार

अधिकारी	पद	दूरध्वनी	ई-मेल
प्रथम अपिलीय अधिकारी	प्रकल्प संचालक,जिल्हा ग्रामीण विकास यंत्रणा,परभणी		pddrdapbn@yahoo.co.in
माहिती अधिकारी	सहाय्यक प्रकल्प अधिकारी (सनियंत्रण),जिल्हा ग्रामीण विकास यंत्रणा,परभणी		pddrdapbn@yahoo.co.in
सहाय्यक माहिती अधिकारी	कार्यालयीन अधीक्षक,जिल्हा ग्रामीण विकास यंत्रणा,परभणी		pddrdapbn@yahoo.co.in

-प्रस्तावना-

स्थापना

राज्यातील ग्रामीण भागातील गरीबीचे निर्मुलन करण्यासाठी केंद्र शासनाने राष्ट्रीय ग्रामीण जीवन्नोंनती अभियानाची सुरुवात सन 2011 मध्ये केली. महाराष्ट्र राज्यात सदरील अभियानाची अंमलबजावणी करण्यासाठी मा. मुख्यमंत्री यांच्या अध्यक्षतेखाली ग्रामविकास विभांगांतर्गत महाराष्ट्र राज्य ग्रामीण जीवन्नोंनती अभियान या स्वतंत्र संस्थेची स्थापना संस्था नोंदणी अधिनियम 1860 अन्वये करण्यात आलेली आहे. याबाबत महाराष्ट्र शासनाच्या ग्रामविकास व जलसंधारण विभागाने दिनांक 18 जुलै 2011 रोजी सविस्तर शासन निर्णय निर्गमित केला .

अभियानाचा उद्देश व ध्येय

- गरीब व जोखीमप्रवण कुंटूंबाचा अभियानात समावेश करणे.
- सर्वसमावेशक व लोकशाही तत्वावर गरीबांच्या संस्थाची उभारणी करुन त्यांची क्षमता बांधणी करणे.
- वित्तीय सेवा व शासकीय लाभ मिळवून देणे.
- सामाजिक सुरक्षा निर्माण करणे.
- शाश्वत उपजीविका निर्माण करणे.
- कृतीसंगमाच्या माध्यमातून विविध शासनाच्या योजनांचा लाभ देणे.
- गरीबांच्या आयुष्यात समृध्दी निर्माण करणे.

संनियंत्रण यंत्रणा

समिती	अध्यक्ष
सर्वसाधारण समिती	अध्यक्ष मा. मुख्यमंत्री महाराष्ट्र राज्य
संनियंत्रण समिती	अध्यक्ष मा. मंत्री ग्रामविकास व पंचायतराज
कार्यकारी समिती	अध्यक्ष मा. अपर मुख्य सचिव ग्रामविकास व पंचायतराज

अंमलबजावणी यंत्रणा

राज्य

- मा. अपर मुख्य सचिव, ग्रामविकास व पंचायतराज तथा महासंचालक
- मुख्य कार्यकारी अधिकारी तथा राज्य अभियान संचालक
- राज्य अभियान व्यवस्थापन कक्ष

जिल्हा

- मुख्य कार्यकारी अधिकारी तथा जिल्हा अभियान संचालक
- प्रकल्प संचालक (जि.ग्रा.यं.) तथा जिल्हा अभियान सह-संचालक
- जिल्हा अभियान व्यवस्थापन कक्ष

तालुका

- तालुका अभियान व्यवस्थापन कक्ष

गाव

- समुदाय संसाधन व्यक्ती

समुदायस्तरीय संरचना

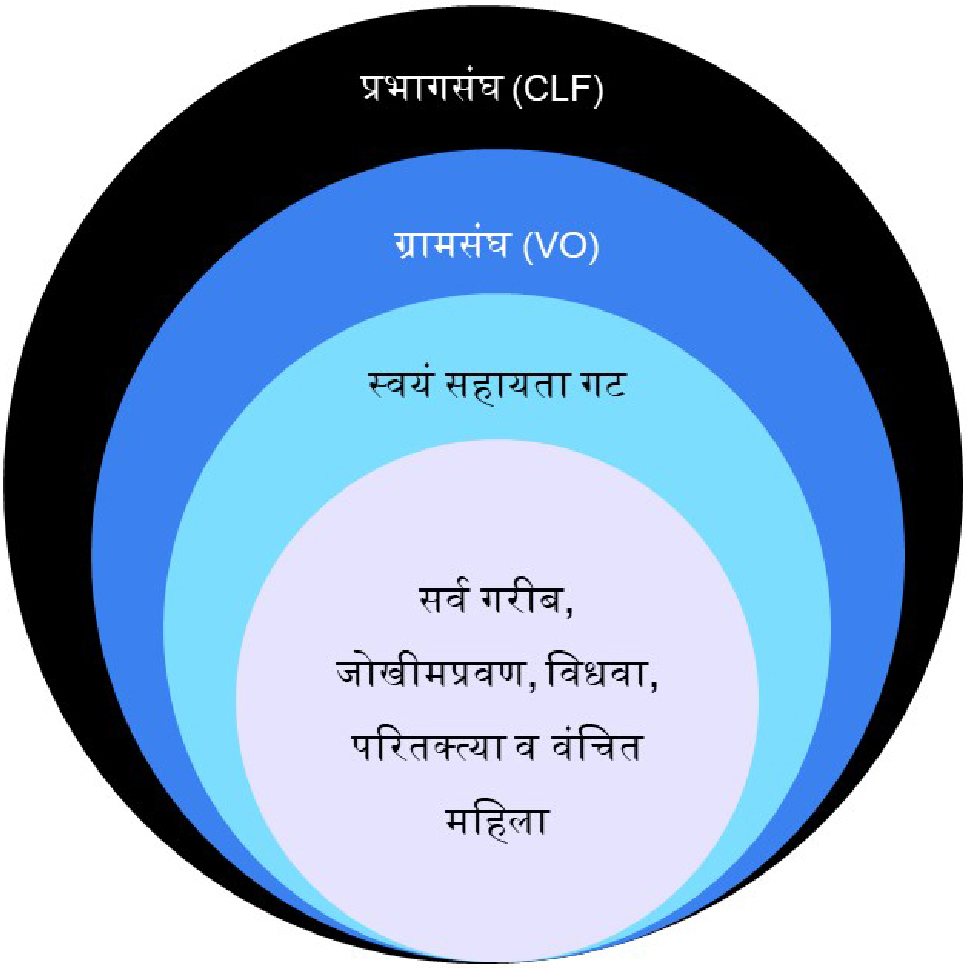

महत्वाच्या लिंक्स

- बचत गट : बँक कर्ज प्रस्ताव
- आरसेटी-कौशल्य प्रशिक्षण नोंदणी
- जिल्हा परिषद - संकेतस्थळे
- ग्रामविकास व पंचायतराज विभाग, महाराष्ट्र शासन
- महाराष्ट्र शासन
- शासन निर्णय: सर्व राज्य शासन विभाग
- राज्य शासन निविदा पोर्टल
- GEM (Govt. E-Marketplace
- ग्रामीण विकास मंत्रालय : केंद्र शासन
- National Rural Livelihood Mission
- National Rural Livelihood Mission

- DAY-NRLM: MIS
- DAY-NRLM: Bank Linkage
- RESTI: Performance At A Glance
- Website Policies
- https://www.umed.in/index.php

संपर्क

महाराष्ट्र राज्य ग्रामीण जीवनोन्नती अभियान,
जिल्हा ग्रामीण विकास यंत्रणा ,
कन्या प्रशालाच्या समोर, सिटी क्लब जवळ,
स्टेशन रोड , परभणी ४३१४०१.

ईमेलआडी
parbhani@umed.in